דניאל לוי:

הרבה פרשות גדולות, שהסעירו את התיקשורת בישראל, החלו את דרכן בידיעה קטנה במדור תשקיף של העולם הזה.

כך גם פרשת ראש עיריית דורטמונד.

הידיעה הראשונה על עניין זה הופיעה במדור תשקיף של הגיליון האחרון של העולם הזה (15.2.89). וזו היתה לשונה:

קצין ס.ס. — אורח נתניה

ראש עיריית דורטמונד, גונטר זאמט־ליבר, המכהן עכשיו בארץ כאורח כבוד של עיריית נתניה, היה קצין ב־ס.ס. עובדה זאת נחשפה השבוע על־ידי ראש־המועצה הניראנצית, סראניץ שני־הזבר. המנהיג הניראנצאני ביקש ברוך זו להכיח ששרותו בקצין ב־ס.ס. אינו פסול. ראש העיר הגרמני, הוא אורח הכבוד בסתיחת היכל התרבות של נתניה.

ידענו מהרגע הראשון שזוהי סנסציה ממדרגה ראשונה. לא טעינו.

כמו ידיעות חשובות רבות אחרות בתולדות העולם הזה, באה גם זו בעזרת קורא. אלמוני טילפן למערכת והיפנה את תשומת־ליבנו לדבריו של ראש המיפלגה הניארנאצית בגרמניה, פראנץ שנהובר, קצין הוואפן־ס"ס לשעבר, שטען כי גם ראש עיריית דורטמונד, סוציאל־דמוקראט, שירת עימו באותו חיל.

בדקנו את הדבר בחיפזון, ומשקיבלנו אישור לכך, מיהרנו לפרסם את הידיעה. לא דחינו את הפירסום בשבוע, כדי לחקור תחילה את כל הש־לכותיה והיבטיה, אלא פירסמנו את העניין מייד, במיסגרת מיזהרת במדור תשקיף, כדי להזהיר את המארחים הישראליים לגבי עברו של האיש.

יחד עם זאת שיגרנו צוות־סיקור של העולם הזה, בראשות יוסי עין־דור, כדי לסקר את ביקורו של האיש כאורח־כבוד בישראל. על התוצאות מדווח הצוות בעמוד 6.

אגב, שמעתי ברדיו הודעות של גורמים ואי־שים שונים, שהגיבו על פרשה זו. הם הסתמכו על „פירסומים בעיתונות" לגבי עברו של ראש־העירייה הגרמני באס־אס.

איפה היו ה„פירסומים" האלה? על איזו „ע־תונות" הם הסתמכו?

דויד בן־גוריון הנהיג את הכלל שאסור להזכיר את שמו של העולם הזה בפומבי. אך הוא, לפחות, המציא לנו שם חדש ודיבר על „השבועון המ־סויים". הוא לא דיבר על „פירסומים".

לידת „מודעץ"

לפני שלוש שנים ורבע פירסם העולם הזה (20.11.85) כתבה על נוהג חדש בתל־אביב. היא נפתחה במילים: „והי המצאה ישראלית מובהקת, שבה מגיע לשיאו כושר־האילתור המהולל: הפר־כת עצים לעמודי־מודעות."

לא היתה זאת כתבת־סקופ, כי המינהג של הדבקת מודעות מאולתרות על עצי תל־אביב כבר נולד זמן־מה לפני־כן. החידוש היה דווקא בכות־רת.

בבואנו לערוך את הכתבה של שרה ליבוביץ, חיפשנו שם חדש למודעות האלה, בעלות הצורה המיוחדת (גיליון־נייר שקצהו תחתך פסים־פסים, כדי לאפשר לקורא לתלוש את מיספר־הטלפון). כאשר יש תופעה חדשה, משתדל העולם הזה להעניק לה שם מתאים. גם הפעם הרגשנו בצורך במילה חדשה.

המצאנו מילה כזאת, והיא הפכה כותרת הר־שימה: „מודעץ". טרחנו גם לנקד את המילה.

מדוע אני מספר על כך כאן?

השבוע הודיעה עיריית תל־אביב שהיא המצ־אה פאטנט חדש — לוח־עץ המחובר לעצים, כדי לאפשר לאזרחים להדביק עליהם את המודעות המאולתרות האלה, מבלי לפגוע בעץ עצמו.

החלטה טובה ונבונה. אלא מאין העירייה גם נתנה להמצאה שם: „מודעץ".

שמעתי שכמה אנשים ככר התפארו בפומבי והדליפו לעיתונאים שהם־הם שהמציאו את המי־לה הגאונית החדשה.

אין זכות־יוצרים על מילים, ואנחנו שמחים על כל מילה חדשה שלנו הנכנסת לשימוש כללי. הרי בכך אנחנו חפצים. אך האם לא היה זה נאה מצד עיריית תל־אביב להודיע, יחד עם הנהגת הפא־טנט, על מקורה של המילה שהיא משתמשת בה?

אשה מיסתורית

„מושבוע", מוסף של מעריב. הקדיש כמה עמודים לניסיס זווילי, עסקן מיפלגת־הע־בודה ואיש הסוכנות היהודית, פרי־עטה של אחת שרית פוקס.

העמוד מנובמבר 1985
אין זכות־יוצרים

בכתבה זו יש תעלומה, מין חידון. לאורך כל הכתבה מופיעה עיתונאית מיסתורית. מסתבר לקורא שזווילי נתן ראיון ראשון לאותה עיתונ־אית, והוא מסביר מה אמר לאותה עיתונאית ומ־דוע אמר לה מה שאמר.

בשום מקום לא נאמר בכתבה מי היתה אותה עיתונאית עטופת־מיסתורין, והיכן פורסמו הדב־רים שעליהם מדובר. עיתונאית אלמונית בעיתון אלמוני.

הכוונה היא כמובן לדפנה ברק, ולראיון חוש־פני מאור שנתן לה זווילי מעל עמודי העולם הזה (25.1.89).

סברתי שמינהג פסול זה כבר עבר מן העולם. אך נדמה שבכל פעם יש דור חדש, המתחיל, מן ההתחלה, בכל מחלות־הילדות של העיתונות ה־ישראלית.

שם מרים

מיכתבים

תינוקים ותינוקות

על האוניברסאליות של סידרה („תינוק חדש במישפחה", העולם ה־זה 8.2.89).

אני עוקבת בעניין רב אחרי הסידרה של ענת סרגוסטי וזיווית אברמסון, „איך להיות הורה",

משוררים אלתרמן ושלונסקי (בחולצה לבנה), 1950
„אני רוצה רק טהו"

ובהמשך האחרון של הסידרה מדובר על בן בכור ויחיד שעומד להיוולד, ונולד לו, את, תינוק.

השאלה שלי היא: האם כל האמור בכתבה זאת טוב גם למיקרה של בת בכורה ויחידה שנולד לה את, תינוק או בן בכור ויחיד שנולדת לו אחות, תינוקת?

יעל ארבל, ירושלים

● כן.

● ● ●

זיכרונות־נעורים

עוד על ראשי־תיבות („מיכתבים", העולם הזה 18.2.88 והלאה).

למה להיטפל לצה"ל בנושא מגיפת ראשי־ה־תיבות. הלא זה פטנט עברי ישן, גם אצל הראשו־נים, מימים ימימה, וגם אצל האחרונים.

זכורני, שבימי נעוריי, בתל־אביב הקטנה, קבע מי שקבע, כי שם בית־קפה המשוררים של אותם ימים (נתן אלתרמן, אברהם שלונסקי, ש. שלום וכו'), ארדט שברחוב אלנבי, הולם בריוק את יכולתם הכספית של מבקריו.

ארד"ט — אני רוצה רק טה!

בנימין שווריץ, תל־אביב

● ● ●

השדכנית מהמגילה

על השם היאה למדור מיכתבים לרו־תי.

אני מתלבטת כבר זמן רב בשאלה נכבדה. מדוע מדור המיכתבים לרותי נקרא מיכתבים לרו־תי. הלא העורכת של מדור־השידוכים הזה (סליחה על הביטוי, אבל הוא מובא בכוונה טובה) היא נעמי רון. האם לא יהיה יותר נכון לקרוא למדור מיכתבים לנעמי?

והלא נעמי היא גם, מאז ומתמיד, שדכנית ש־שמה הולך לפניה. צריך רק לפתוח את מגילת־רות ולקרוא כיצד שידכה נעמי את רות, כלתה האלמנה, לבועז: „ורחצת וסכת ושמת שימלתך עלייך וירדת הגורן..."

רות גולדברג, ירושלים

● ● ●

חתונות מוחמצות

על חתונות־יובל.

מדור תמרורים אמנם לא התייחס לזה והוא לא דיווח, בשבוע שעבר, שהוריי היקרים, רות וברוך זהבי, שניהם ילידי פתח־תיקוה, בניהם של פרד־סנים ותיקים בבירת־השרון, שהסבו את מיקצ־עות אבותיהם והיו לרואי־חשבון, חגגו את חתו־נת־הכסף שלהם (25 שנה לנישואיהם, ביום א' באדר תשכ"ד).

אבל בהזדמנות זאת גילה לי החבר שלי, סטודנט־עולה מארצות־הברית, כי, לפי המקובל במולדתו, החמיצו הוריי משך 25 שנות נישואיהם לפחות חמש „חתונות": את חתונת־הנייר שלהם (שנה אחת לנישואין); את חתונת־העץ (חמש שנים); את חתונת־הפח (עשר שנים); את חתונת־הברזלה (15 שנים) ואת חתונת־החרסינה (20 שנה).

אלה זהבי, פתח־תיקווה

● ● ●

● **אבל מדור תמרורים** מקווה לדווח, ב־עוד 25 שנה, על חתונת־הזהב (50 שנה לני־שואין) של רות וברוך זהבי.

● ● ●

הגברת והסרט

על אורחים בהצגת בכורה („אנשים", העולם הזה 8.2.89).

● גברת שרה דוידוביץ לא הוזמנה באופן רישמי להצגת־הבכורה של סירטנו, ועידת ואנ־זה, בירושלים.

● מעולם לא דובר על הזמנת הגברת דוידו־ביץ לגרמניה.

● נכון שחברת־ההפ־קה אינפאפילם ממינכן ודואט יועצי־תיקשורת, מירושלים החליטו, מייד אחרי ההקרנה המוצלחת של ועידת ואנזה, להע־ניק לצה"ל ולמוסדות חינוכיים שונים 250 קלטות של הסרט.

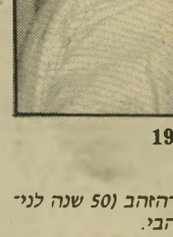

דוידוביץ

מוניקה גולד, עוזרת למנהל, אינפאפילם, מינכן

● ● ●

המנוח ז"ל

על שבחיהם של נפטרים.

באחרונה נתקלתי על דפי העולם הזה, לעי־תים קרובות, בראשי־התיבות ז"ל אחרי שמו של אדם שהלך לעולמו.

אני קצת מתפלא על העולם הזה המתקדם, ההגיוני, פקוח־העיניים, שגם הוא נוהג כאמצעי־התיקשורת האחרים, השמרנים והמתחסדים.

מה זה ז"ל? זיכרונו לברכה!

עם היד על הלב, כל מי שמציינים אחרי שמו ז"ל, באמת ראוי זיכרונו לברכה?

הרבה יותר נראה לי לציין אחרי שמו של אדם שהלך לעולמו (ויהיה זיכרונו אשר יהיה), כפי שנוהגים אמצעי־התיקשורת בעולם הגדול — ה־מנוח.

זה נותן את הכבוד הראוי למת, בלי לחלק לו ציונים המגיעים (או שאינם מגיעים) לו.

אמי קיש, תל־אביב

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל־אביב, מיקוד — 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בט־לפון — 232262 (03), בפקסימיליה — 245242־3־972. מברי 2009, ובטלקס — RMYM IL 341667.